

آیین نامه مرده شویخانه و گورستان - مصوب ۱۳۱۹

فصل اول - کلیات

ماده ۱ - ساختمان و انتظام مرده شویخانه و گورستان از لحاظ بهداشت تحت نظر شهرداری بوده و همچنین احداث بنگاه‌های نامبرده منوط به موافقت قبلی و دریافت پروانه از شهرداری است.

ماده ۲ - کسانی که می‌خواهند احداث مرده شویخانه یا گورستان نمایند باید اعتبار کافی داشته‌مقررات این آیین نامه را کاملاً رعایت نمایند.

ماده ۳ - مرده شویخانه باید بنا به مقتضیات محلی و به تناسب نیازمندی دارای اطاق‌های کافی جهت گذراندن جنازه قبل از غسل - اطاق‌های مخصوص غسل - اطاق برای معاینه درگذشتگان مشکوک - اطاق پذیرایی با لوازم - اطاق برای انجام آیین مذهبی - انبار البسه درگذشتگان باشد. اطاق‌های مخصوص غسل باید برای جریان آب گرم و سرد لوله کشی شده باشد و مجرای فاضلاب مطابق اصول بهداشت داشته باشد. اطاق‌های مخصوص غسل باید برای جریان آب گرم و سرد لوله کشی شده باشد. و مجرای فاضل آب مطابق اصول بهداشت داشته باشد

فصل دوم - شرایط حمل در گذشتگان

ماده ۴ - حمل درگذشتگان قبل از تحصیل پروانه دفن ممنوع است مگر در موارد ضروری

تبصره ۱ - پروانه دفن را پزشک معالج مکلف است بدهد و در صورت نداشتن پزشک معالج باید به وسیله کلانتری مربوطه از پزشک بهداری شهرداری بخش پروانه دفن تحصیل نمایند و در موارد جنحه یا جنایت باید به شهربانی و یا پزشک قانونی دادگستری مراجعه شود (پروانه روی اوراق چاپی که از طرف اداره بهداری به طور رایگان به اختیار پزشکان گذارده می‌شود نوشته می‌شود).

تبصره ۲ - بینوایان و اشخاص غریب که در اماکن عمومی و گذرها فوت می‌نمایند و همچنین جسد خردسال‌ها را که در این قبیل اماکن و یا گذرها می‌گذارند پس از مراجعه به کلانتری از طرف پزشک بهداری بخش مربوطه معاینه خواهند شد و در صورتی که مظنون به جنحه و جنایت نباشند پروانه دفن از طرف پزشک نامبرده صادر و به مامور کلانتری تسلیم می‌شود تا از طرف کلانتری مامورین مرده شویخانه برای حمل در گذشته احضار شوند.

ماده ۵ - حمل جنازه به وسیله وسایط نقلیه و کرایه و شخصی اکیدا ممنوع است.

ماده ۶ - اتومبیل یا کالسکه مخصوص نعش کش باید دارای تابوت رو بسته از چوب جلا شده بوده داخل آن نیز آهن سفید باشد که مرده را داخل آن قرار دهند - اتومبیل و کالسکه نامبرده باید منحصرا برای حمل درگذشتگان به کار برده شده هرگونه استفاده دیگری از آن ممنوع است.

ماده ۷ - پس از حمل درگذشته باید داخل تابوت را با آهک شستشو دهند.

ماده ۸ - وسایل جهت حمل درگذشته می بایستی به محض اطلاع منتهی تا یک ساعت در محل حاضر شود.

ماده ۹ - مامورین حمل باید لباس مشکی نظیف در برداشته باشند.

فصل سوم - شرایط غسل و کفن در گذشتگان

ماده ۱۰ - محل غسل باید کف آن تا یک متر از دیوار از سمت صیقلی شده و صاف پوشیده شده و همیشه پاکیزه نگاهداری و لا اقل روزی دو مرتبه به وسیله آب آهک شسته شود.

ماده ۱۱ - غسل درگذشتگان در غیر مرده شویخانه های عمومی ممنوع است و در موارد ضرورتی موکول به موافقت شهرداری است.

ماده ۱۲ - غسل درگذشتگان قبل از ارایه پروانه دفن ممنوع است.

ماده ۱۳ - نگاهداری درگذشتگان مگر در موارد ضروری بیش از دو ساعت در مرده شویخانه ممنوع است.

ماده ۱۴ - متصدیان غسل و کفن و دفن باید از دستورات مذهبی مطلع و دارای پروانه مخصوص بوده از شرایط بهداشت کامل آگاه باشند.

ماده ۱۵ - متصدیان غسل و کفن پس از انجام کار باید هر دفعه دست های خود را تا آرنج با آب گرم و صابون شسته سپس در یکی از محلول های گندزایی فرو برند.

ماده ۱۶ - اشخاص نامبرده باید معروف به فساد اخلاص نبوده دارای پروانه تندرستی از پزشک رسمی بوده همیشه نظیف و در موقع کار لباس مخصوص در بر داشته باشند.

ماده ۱۷ - متصدیان غسل و کفن حق ندارند با لباس کار از مغسل خارج شوند و پس از انجام کار باید خود را شستشو داده با لباس شخصی بیرون روند.

ماده ۱۸ - اشخاص نامبرده و همچنین گورکنان حق اشتغال به پیشه دیگری ندارند.

ماده ۱۹ - کفن درگذشتگان باید در همان اطاق مخصوص غسل روی سکوی جداگانه که از سمت و یا سنگ یک پارچه صاف باشد انجام گیرد.

ماده ۲۰ - ورود اشخاص متفرقه به محل غسل ممنوع است.

فصل چهارم - شرایط دفن و امانت گذاردن در گذشتگان

ماده ۲۱ - دفن و امانت گذاردن در گذشتگان در غیر از گورستان‌های رسمی ممنوع است.

ماده ۲۲ - گودی گور باید حداقل دو متر ، طول دو متر و عرض هشتاد سانتی متر باشد. در اطفال خردسال عرض و طول به تناسب سن کمتر از این مقیاس منظور می‌شود.

ماده ۲۳ - هر گور از اطراف با گور دیگر باید سی سانتیمتر فاصله داشته باشد.

ماده ۲۴ - برای هر در گذشته گور جداگانه لازم است - دفن دو در گذشته یا بیشتر در یک گور ممنوع است.

ماده ۲۵ - در گور درگذشتگانی که به بیماری‌های واگیری مثل اسهال خونی - حصه - سل و غیره فوت کرده‌اند باید مقدار ۳ کیلو آهک را در آب مخلوط نموده در توی گودی بریزند و سپس روی آنرا بپوشانند

فصل پنجم - گورستان

ماده ۲۶ - گورستان باید دارای شرایط زیر باشد:

الف - محصور از دیوار یا نرده آهن بوده مطابق نقشه مصوب شهرداری خیابان بند و درختکاری و گل کاری داشته باشد.

ب - ساختمان مقبره‌های خصوصی در گورستان مطابق نقشه اداره بهداشتی خواهد بود.

ج - در گورستان باید محل مخصوص مطابق اصول بهداشتی برای درگذشتگانی که به امانت گذارده می‌شوند ساخته شود و نیز باید اطاق‌های متعدد جهت مشایعین - گورکنان و گذاردن در گذشتگان داشته و لوازم دفن از قبیل آهک آجر و غیره همیشه موجود داشته باشد.

ماده ۲۷ - گورستان باید به قدر کافی و به اقتضای موقع گورکن و کارگر داشته باشد.

ماده ۲۸ - برای هر گورستان و مرده شویخانه یک دستگاه تلفن ضروری است.

فصل ششم - حمل درگذشتگان به اماکن متبرکه و یا سایر نقاط دیگر

ماده ۲۹ - جنایزی که به اماکن متبرکه حمل می‌شوند باید با پروانه اداره بهداشتی شهرداری و یازشکی که به نمایندگی آن اداره تعیین می‌گردد بر طبق مقررات زیر انجام شود:

الف - اولیا درگذشته کتبا شرحی منضم به پروانه پزشک معالج تهیه و تسلیم اداره بهداشتی خواهند نمود تا چنانچه از لحاظ بهداشت حمل جنازه مانعی نداشته باشد پروانه داده شود.

ب - طرز حمل جنازه به اماکن متبرکه و دور دست بر حسب محل و اقتضای فصل بر طبق دستوراداره بهداشتی و یا پزشک نماینده آن اداره خواهد بود.

ج - برای حمل جناز به خارج از کشور طبق مقررات اداره کل بهداشتی باید رفتار شود.

فصل هفتم - مواد متفرقه

ماده ۳۰ - مرده شویخانه و گورستان باید جداگانه دفاتر چاپی مخصوص زیر را مطابق دستور اداره بهداشتی برای ثبت عملیات مربوطه به خود داشته و نگاهداری نماید. دفتر ثبت درگذشتگان به ترتیب ورود به غسل خانه - دفتر ثبت البسه درگذشتگان - دفتر ثبت گزارش یومیه - دفتر درآمد و هزینه روزانه - دفتر ثبت هزینه متعلق به درگذشتگان.

تبصره - متصدی مرده شویخانه و گورستان مکلف است در مقابل دریافت هرگونه وجهی که به عنوان هزینه دریافت می‌کند قبض رسمی داده آن را به دفتر مربوطه ضبط نماید.

ماده ۳۱ - متصدی مرده شویخانه موظف است روی اوراق چاپی که به دستور اداره بهداشتی طبع شود همه روزه از کلیه درگذشتگان وارده گزارشی تهیه و حاضر نموده صبح روز بعد به اداره بهداشتی شهرداری تسلیم نماید کلیه پروانه‌های دفن صادره از طرف پزشکان باید ضمیمه گزارش نامبرده به اداره بهداشتی تسلیم شود این گزارش باید در دفتر مخصوص گزارش یومیه ثبت و وارد شود.

ماده ۳۲ - البسه درگذشتگان همه ماهه جمع آوری و در آخر هر ماه با نظارت پزشک اداره بهداشتی شهرداری باید سوزانده شود.

ماده ۳۳ - نرخ حمل - کفن و دفن اموات مطابق صورتی خواهد بود که از طرف شهرداری تعیین و ابلاغ شود.

کارکنان کن و دفن نمی‌توانند به هیچ وجه اضافه از نرخ نامبرده وجهی از کسان درگذشته مطالبه و دریافت دارند.

ماده ۳۴ - متصدی غسل خانه موظف است یک نسخه از تمام مقررات این آیین نامه را در محل مقتضی که قابل استفاده عموم باشد به دیوار نصب نماید و همچنین نرخ مصوب باید به خط درشت‌اعلام و به شرح بالا در معرض استفاده واردین قرار گیرد.

ماده ۳۵ - هر یک از متصدیان غسل خانه و گورستان و همچنین کارکنان در مواردی که وظیفه مخصوصی به عهده آنها است مسئول اجرای کلیه مقررات این آیین نامه می‌باشند.

ماده ۳۶ - آیین غسل و کفن و دفن درگذشتگان ملل متنوعه از لحاظ تشریفات مذهبی تابع مقررات مخصوص به خود آنها بوده ولی از لحاظ بهداشت و انتظامات تابع این آیین نامه خواهد بود.

ماده ۳۷ - متخلفین از مقررات این آیین نامه طبق ماده ۲۷۶ قانون کیفر عمومی و به شرح زیر به کیفر خواهند رسید:

الف - چنانچه متخلف از متصدیان و مسئولین نگاهداری و اداره مرده شویخانه و گورستان باشد از مواد ۳ و ۶ و ۱۱ و ۱۳ و ۲۶ (شق الف و ج) و ۲۷ و ۲۸ و ۳۰ و ۳۱ و ۳۲ و ۳۴) تخلف کنند به حبس تکدیری از یک تا هفت روز و جزای نقدی از ۵ تا ۵۰ ریال و یا به یکی از این دو کیفر خواهند رسید و مراتب در پشت پروانه آنها قید می‌شود چنانچه در ظرف سال اشخاص نامبرده سه محکومیت به شرح فوق پیدا کنند پروانه آنها پس گرفته می‌شود.

ب - هرگاه کارکنان بنگاه‌های نامبرده از مواد ۴ و ۵ و ۷ و ۸ و ۹ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۵ و ۱۷ و ۱۸ و ۲۱ و ۲۳ و ۲۴ و ۲۵ تخلف کنند به حبس تکدیری از یک تا سه روز و غرامت از ۳ تا ۳۰ ریال و یا به یکی از این دو کیفر محکوم می‌شوند.

همچنین اگر ثابت شود مسئولین و متصدیان بنگاه در نظارت و اجرای تکالیف کارکنان به شرح بند (ب) غفلت ورزیده‌اند به کیفر مقرر در بند (الف) این ماده خواهند رسید.